



# هگل و مدرنیته‌های متعدد

## آرش ابادری

دانشگاه صنعتی شریف، پژوهشگاه دانش‌های بنیادی

### خلاصه:

به صورت کلی، نظریه‌های درباره مدرنیته را می‌توان به دو دسته تقسیم کرد: ادعای دسته اول - که می‌توان آنها را «نظریه‌های مدرنیزاسیون» نامید- آن است که تنها و تنها یک شکل زندگی مدرن وجود دارد و آن همان چیزی است که اکنون در غرب محقق شده است؛ یعنی شکل زندگی‌ای که نظام اقتصادی‌اش، نظام سرمایه‌داری مبتنی بر بازار آزاد است و نظام سیاسی‌اش مبتنی بر ایده حقوق بشر و دموکراسی نمایندگی که در آن تصمیم‌گیریهایی کلان جامعه از طریق جمع‌گیری نظرات تک‌تک افراد تعیین می‌شود. دسته دوم، «نظریه‌های پسااستعماری» هستند که ادعا می‌کنند اساساً چیزی جهان‌شمول به نام مدرنیته وجود ندارد. بلکه شکل زندگی مدرن که ابتدا به صورتی کم‌وبیش اتفاقی در غرب شکل گرفته است، تنها در همان غرب مشروعیت دارد؛ اما این شکل زندگی از طریق تفوق نظامی یا اقتصادی غرب بر جهان، خود را به شکل جهان‌شمول جا زده است. مطابق نظریه‌های پسااستعماری، چیزی به نام علوم اجتماعی جهان‌شمول، یا فلسفه جهان‌شمول، (و در اشکال افراطی‌ترش) حتی علم جهان‌شمول وجود ندارد و هر فرهنگ و کشور غیر غربی، علوم اجتماعی بومی، فلسفه بومی و علم بومی خود را دارد.

ادعای من در این سخنرانی آن است که اگر هگل را خوب بخوانیم و درباره‌اش فکر کنیم، راه سومی درباره فهم مدرنیته پیش روی ما قرار می‌دهد: بر طبق این راه سوم - که جزییاتش را در سخنرانی بیان خواهم کرد- اگرچه آرمانها و هنجارهای مدرنیته قطعاً جهان‌شمولند، تنها یک ساختار ممکن اقتصادی و سیاسی مدرن وجود ندارد (به‌ویژه که ساختار کنونی جوامع مدرن در سرتاسر دنیا مملو از تناقضات و مشکلات است). بنابراین، راه برای تجربه جدیدی از مدرنیته، یعنی برای ساماندهی متفاوتی از عرصه اقتصادی و سیاسی مدرن، برای همه کشورهای دنیا (غربی یا غیر غربی) باز است.

زمان: دوشنبه، ۱ آذر ۱۴۰۰، ساعت ۱۶ الی ۱۸

لینک ورود به جلسه سخنرانی:

<https://www.skyroom.online/ch/ipmseminars/ipm-seminars-fall2021>

تمام کاربران می‌توانند با استفاده از نام کاربری و رمز ورود زیر به سخنرانی وارد شوند:

نام کاربری: biweeklyseminars

رمز ورود: biweeklyseminars

کاربران می‌توانند پس از ورود به عنوان میهمان، نام نمایشی خود را تغییر دهند.